

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 15 (6)

Izdan 1 aprila 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9940

Schweizerische Käseunion (S. K.), Bern, Švajcarska.

Sprava za obeležavanje koturova od sira ili tome sličnoga.

Prijava od 28 januara 1932.

Važi od 1 oktobra 1932.

Traženo pravo prvenstva od 31 decembra 1931 (Švajcarska).

Predmet ovog pronalaska je sprava za obeležavanje koturova od sira ili t. sl. pomoću štambilja, koji se može staviti na sredinu tela odn. kotura i pomoću oko nje ga okretljive sprave za štampanje.

Kod poznate sprave ove vrste je na srednjem štambilju smeštena osovina, koja se može okretati i na više prekratati i na njoj okretljivo naleže konični štamparski valjak. Prilikom obrtanja osovine oko srednjega štambilja kotrlja se valjak po koturu od sira i obeležava ga. Površina koturova sira je vrlo različita. Ima pljoštih i manje ili više jako bombiranih sireva, kao i takvih sa nepravilnim krivinama ili najzad čiji su koturovi na obodu malo izdubljeni tako, da se valjkom ne može izvršiti ravnomerno obeležavanje kotura, naročito ne, kada se osovina valjka ne može udešavati.

Ovi se nedostaci uklanjaju prema ovom pronalasku time, što štampanje sprava ima dva konična, elastična valjka, koji se prilikom obrtanja sprave kotrljaju po jednoj unutrašnjoj i jednoj spoljašnjoj prstenastoj površini kotura od sira, pri čemu su predviđene udešavalačke sprave za udešavanje visinskog položaja i nagiba osovine valjka, da bi se valjci prilagodili neravnomernostima koturova od sira.

Udešavalačkim spravama za osovine valjka mogu se dalje izjednačavati neravnomernosti štampanja valjaka, koje nastaju usled izrade rukom ovih.

Na priloženom je nacrtu pretstavljen je-

dan oblik izvođenja predmeta pronalaska i to:

Sl. 1 pokazuje kotur od sira sa naznačenim položajem sprave na njemu.

Sl. 2 je poprečni presek kroz kotur od sira sa na njemu nalazećom se spravom.

Sl. 3 do 6 su pojedinosti sprave.

Sl. 7 je delimičan izgled ozdo srednjega štambilja sprave.

Sl. 8 je celokupni izgled sprave ozgo.

Sl. 9 i 10 su podužni preseki kroz štampanje valjke.

Sa 1 je obeležen kotur od sira, čija gornja strana treba da se obeleži spravom, čega radi ova sprava ima tri bitna dela i to štambilj S (sl. 1) i dva konična valjka 2, 3, koji se kotrljaju po jednoj unutrašnjoj i po jednoj spoljašnjoj prstenastoj površini kotura od sira, te ga na taj način obeležavaju. Štambilj S je obrazovan od izlivačkog dela 4, na čijoj je donjoj strani pritrvrđen okvir 5 pomoću vrtnjeva 6. U i na tome okviru 5 je montirana štambiljska postava. Štambilj S je s obzirom na često vrlo ispučene površine sira izrađen tako, da se on može lako prilagoditi svakom ispupčenju. Da bi se za to potrebna elastičnost dobila, smenjuju se kružni segmenti 5' sa iznad njih postavljenim slojevima koncentričnih prstenova 5'' od sunderaste gume, pri čemu između ovih pojedinih delova ostaju vazdušni kanali, koji stoje u vezi sa rupama 7' u drvenom okviru. Donji deo štambilja obrazovan je od gumene posta-

ve, koja nosi matricu odn. negativ nacrtu ili natpisa, kao što je to pretstavljeno na sl. 7. Otpor štambilja protiv deformacije najmanji je u njegovoj sredini i povećava se prema periferiji. Štambilj prijanja usled toga dobro na svaku ispupčenu površinu i usled sisajućeg dejstva drži se nepomično u njegovom položaju, čime se izbegava zamrljavanje prilično finoga natpisa.

U sredini izlivenog tela 5 je ozgo uvrćen vrtanj 8, na kome se ozgo nalazi drška 9 za ruku. Dalje na vrtanju 8 okretljivo naleže prsten 10, na kome je zglavkasto pomoću vrtanja 12 smešten viljuškasti nosač 11 tako, da se on može da klati oko horizontalne osovine. Viljuškasti nosač 11 je izvan izlivenog tela 5 pravougaono previjen i na kraju ima proširenje 13 u kome se nalazi rupa izrađena kao ležište, u koju se umeće nosačka poluga 14 i čivijom 15 se osigurava protiv aksijalnog pomeranja. Na spoljašnjem kraju je na nosačkoj poluzi 14 smeštena drška 16, koja je vrtanjem 17 uglavljena na poluzi 14 i ima ručnu dršku 18, pomoću koje nosačka poluga 14 sa na njoj smeštenim štampajućim valjcima može da se obrće oko srednjeg štambilja. Na vrtanju 19 uvrćenom u drški k6 naleže noseći prsten 20, na kome su pritrvena dva zaustavljačka štapa 21. Na sl. 3 u tačkasto pretstavljenom položaju služe ovi štapi 21 kao oslonac sprave i pri tome stoji jedna udarna površina prstena 20 na udarnom vrtanju 22. U punim linijama pretstavljenom položaju su na protiv zaustavljački štapi 21 navše previjeni i jedan od štapi 21 se čvrsto drži ugljavljivačkom oprugom 23. U tom je položaju sprava spremna za obeležavanje (štampanje), dok je kod na dole spuštenih štapi 21 nespremna za štampanje, jer su valjci odignuti od površine kotura, da bi se izbegla deformacija valjaka.

Rupom i razrezom snabdevena utega 24 smeštena je na nosačkoj poluzi 14 i na njoj je pritrvena vrtanjem 25. Utega 24 ima nastavak 26 na kome je ležište 27 pritrveno pomoću vrtanja 28. Time što utega 24 posie izvrtanja vrtanja 25 može da se obrće oko nosačke poluge 14, može i ležište 27 da se dovede u proizvoljan položaj prema nosačkoj poluzi 14. Utega 24 može se dalje pomerati po nosačkoj poluzi 14, da bi se udesio razmak obeju oblica, odn. valjaka 2 i 3 na celishodnu meru. U šupljini ležišta 27 obrtljivo naleže deo osovine 29, koji je čvrsto spojen sa stremenom 30. Na osovinskom delu 29 je pritrvena poluga 32 vrtanjem 31, na kojoj spolja prevrtljivo naleže navrtanj 33. U navrtanju 33 i u navrtanju naležućem u ležištu 27 uvrćen je vrtanj 35 sa levim i desnim zavojnicama, koji je radi obrtanja snabdeven krilima 36. Uvrta-

njem ili izvrtanjem vrtanja 35 može krak 32 i sa njime i osovinski deo 29 zajedno sa stremenom 30, koji nosi štampajuću vajak, da se iskreće. Okretanje odn. iskretanje stremena 30, koje se proizvodi vrtanjem 35, služi za udešavanje položaja osovine odnosno valjka, da bi se nagib osovine približno prilagodio nagibu površine kotura od sira. Tačnije prilagođavanje vrši se elastičnom popustljivošću valjaka. Osim toga je potrebno da se učvrsti osovina spoljašnjeg valjka, kada na pr. treba da se obeleži kotur od sira manjega prečnika, jer u tom slučaju pri mogućnosti slobodnog kretanja stremena 30 bi mogao da se preturi valjak 3 preko ruba kotura od sira, te ne bi moglo da se izvrši ravnomerno obeležavanje. Stremen 30 ima rupe 37, od kojih je jedna snabdevena zavojnicama i u tu se rupu može da uvrti krilima 39 snabdevena osovina 38 za štampajuće valjke 2, 3. Osovina 40 svakog valjka za boju 41 jednim krajem naleže u ležištu 42, koje se vodi u prerezu 43 stremena 30 i može da se pomera udešavalačkim vrtanjem 44. Na drugom se kraju osovine 40 vodi u prerezu 45 stremena 30 i valjak sa bojom 41 se pritiskuje o štampajuću valjak 2 odn. 3 oprugom 46 delujućom na stremen 30, koja na osovini 40 sedeći vodeći kotur 47 obuhvata. Spolja je osovina 40 izvedena kao krivaja, da bi se mogla okretati rukom radi nanošenja boje.

Konični štampajuću valjci 2, 3 imaju kroz njih prolazeće metalne cevi 51 sa kutijama 48 u kojima naležu osovine 38. Na jednoj strani na cevi 51 pritrven konusnog oblika drveni komad 49 vrtanjem 50, na koji se priključuju dva ili više koničnih prstenova 52, smeštenih na bandažama na pr. od izolacione trake, koje nisu na nacrtu pretstavljene, oko cevi 51 i sastoje se od vulkanizirane gume i imaju umetke od sunderaste gume. Na konične prstenove 52, kao i na drveni konični deo 49 nanoseni su slojevi 53, koji se izrađuju od podužno pružajućih se traka od crvene meke sunderaste gume. Preko i između slojeva 53 smešteni su slojevi 54, koji se sastoje od poprečno pružajućih se prstenova takode od crvene sunderaste gume. Između pojedinih prstenova 54 su pored toga prstenasti međuprostori 55 i između slojeva se nalaze podužno pružajuću se međuprostori. Svi su ovi međuprostori u međusobnoj vezi i istovremeno i sa otvorima 56, kroz koje prilikom stiskanja valjka stisnuti vazduh odlazi a na gornjoj strani može opet da ude. Time se sasvim bitno povećava elastičnost celog valjka pošto se ovi slojevi pod pritiskom mogu u stranu da izmaknu i da se rašire. Na slojevima 53 i 54 su nameštena

jedan ili dva omotača 57 od crvene mekane sunderaste gume, preko kojih se nalazi slovima snabdevena gumena oplata 58 za štampanje otisaka. Na taj način izrađeni valjci usled njihove elastičnosti prilagodavaju se površini kotura od sira, kao što se to vidi sa sl. 10, na kojoj je sa 59 obeležena izvijena površina sira. Isprekidane linije u unutrašnjosti valjka pokazuju, kako prilikom pritiskivanja valjka u valjku nalazeći se vazduh izlazi iz njega i potom kako opet ulazi u njega. Valjci se izrađuju ručno, te stoga nisu potpuno savršeno izrađeni odn. nisu potpuno ravnomerno izrađeni. Ali obeležavanje koturova od sira može se u prkos tome vrlo ravnomerno izvoditi tom spravom, pošto je sam valjak vrlo elastičan i pošto se on može dalje kako oko svoje osovine, tako i u odnosu na nosačku polugu 14 proizvoljno udesiti.

Obeležavanje kotura od sira takvom spravom vrši se tako, da se prvo štambilj S obojadiše jastučićem za boju i stavlja se na sredinu sira i jednom se rukom čvrsto drži za dršku 9. Prilikom ovoga postavljanja obeležava štambilj S srednji deo kotura od sira. Drugom rukom se čvrsto drži sprava pomoću drške 18, pomoću koje se posle postavljanja štambilja S sa obe strane nosačke poluge 14 smešteni valjci za štampanje 2 i 3 dotle spuštaju, dogod ne nalegnu na kotur od sira 1. Pomoću krilatih vrtneja 35, 36 može potom da se udesi nagib osovine valjaka prema površini sira. Dalje obeležavanje kotura od sira vrši se tako, da se nosačka poluga 14 okreće pomoću ručne drške 18 oko srednjega štambilja S, pri čemu se valjci kotrljaju po površini kotura od sira 1 i pri tome obeležava svaki valjak po jedan kružni prsten površine sira. Posle celog obrtaja nosačke poluge 14 sir je potpuno obeležen i cela sprava se može tada skinuti sa sira pomoću drški 9 i 18.

Da bi se kotur od sira obeležio na mesto kao što smo sada opisali postavljanjem sprave na kotur od sira, može i sprava da bude nepomična a kotur od sira može biti smešten na okretljivom stolu (na nacrtu nepretstavljenom), koji se okreće ispod valjaka. U tom slučaju celishodno je predvideti izbacivač, koji se može udešavati u vertikalnom pravcu uvek prema debljini kotura od sira, na kome je izbacivaču opružno smešten srednji štambilj. Slično viljuškastom nosaču 11 ranije opisanog oblika izvođenja je na stremenu prevrtljivo pritvrđena nosačka poluga za oba valjka. Na obrtljivom je stolu celishodno predviden jedan znak ili odbojnik, koji sprečava okretanje veće od 360°. Izrada valjaka i njihovih udešavalačkih i ostalih sprava je ista

kao i kod prethodno opisanog primera. Ovaj oblik izvođenja nije posebno nacrtan u nacrtima, ali se on i ovako može potpuno razumeti, pošto je sasvim jednostavan i razumljiv i iz samog opisa.

Patentni zahtevi:

1. Sprava za obeležavanje koturova od sira ili tome sličnoga pomoću štambilja, koji se može staviti na sredinu kotura od sira i od sprave za štampanje, koja se okreće oko ovog štambilja, naznačena time, što štampajuća sprava ima dva konična, elastična valjka (2, 3), koji se pri obrtanju sprave kotrljaju i to jedan valjak po unutrašnjoj prstenastoj površini, a drugi valjak po spoljašnjoj prstenastoj površini kotura od sira, pri čemu su predviđene sprave za udešavanje, da bi se menjao visinski položaj i nagib osovine valjaka (38), da bi se valjci mogli prilagoditi neravnomernostima kotura od sira (1).

2. Sprava po zahtevu 1, naznačena time, što su valjci (2, 3) smešteni sa obe strane nosačke poluge (14), koja se može obrtati oko srednjega štambilja.

3. Sprava po zahtevima 1 i 2, naznačena time, što nosačka poluga (14) okretljivo naleže na nosaču (11), koji se može okretati oko upravne srednje osovine štambilja (S), a oko horizontalne osovine može da se klati.

4. Sprava po zahtevima 1 do 3, naznačena time, što valjci (2, 3) naležu svak: na po jednom stremenu (38), koji su pomoću udešavalačkih sprava odn. sretstava u vezi sa nosačkom polugom (14).

5. Sprava po zahtevima 1 do 4, naznačena time, što je za stremen (38) pritvrđen osovinski deo (29), koji se može okretati u ležištu (27) spojenom sa nosačkom polugom (14) tako, da se okretanjem osovinskog dela (29) može menjati nagib osovine (38) valjka.

6. Sprava po zahtevima 1 do 5, naznačena time, što je na osovinskom delu (29) nepomično predviđena poluga (32), koja se zajedno sa osovinskim delom (29) uz posredovanje vrtneja (35) može izokretati u odnosu prema ležištu (27).

7. Sprava po zahtevima 1 do 6, naznačena time, što je ležište (27) udešljivo smešteno na utezi (24) pritvrđenoj na nosačkoj poluzi (14), čime se obrtna osovine (38) radijalno prema štambilju (S) udesiti može.

8. Sprava po zahtevima 1 do 7, naznačena time, što je utega (24) pomerljivo pritvrđena na nosačkoj poluzi (14) tako, da se otstojanje između oba valjka (2, 3) celishodno udesiti može.

9. Sprava po zahtevu 1, naznačena time,

što se štampajući valjci (2, 3) sastoje od paralelnih slojeva (53, 54, 57) izrađenih od vazduh propuštajućeg i elastičnog materijala u kojima se nalaze kanali (55) kroz koje može vazduh da uđe u unutrašnjost valjaka i da iz njih izade.

10. Sprava po zahtevima 1 i 9, naznačena time, što su na koničnom drvenom komadu (49) i koničnim umetcima (52) od tvrde gume u slojevima nanese podužno pružajuće se trake (53) i poprečno pružajuće se prstenje (54) od sunderaste gume, između kojih su delova izostavljeni prstenasti i podužno pružajući se vazdušni kanali (55) i iznad kojih slojeva se nalazi najmanje jedan omotač (57) od sunderaste gume, koji je spolja snabdeven gumenom oplatom (58) snabdevenom pismenim znacima za izradu otisaka.

11. Sprava po zahtevu 1, naznačena time,

što je štambilj (S) izrađen od segmentnih delova (5') i prstenastih delova (5'') od sunderaste gume prema njegovoj sredini u rastućoj meri između kojih su predviđeni kanali za vazduh, da bi se tako postigla prema sredini rastuća elastičnost i dobro prilagodavanje površine štambilja izvijenoj površini kotura od sira (1).

12. Sprava po zahtevima 1 do 3, naznačena time, što je predviđen obrtljivi sto za prijem kotura od sira (1), kao i udešljivi izbacivač u upravnom pravcu prema debljini kotura od sira, na kome izbacivaču štambilj (S) opružno naleže i nosačka poluga (14) sa valjcima (2, 3) može se klatiti u vertikalnom pravcu, pri čemu se prilikom štampanja površine kotura od sira (1) ovaj okreće i ispod valjaka (2, 3) prolazi.

